

ویلیام بارنز آروسون

ویلیام بارنز (بیل) آروسون William Barnes Arveson استاد دانشکده ریاضی در دانشگاه کالیفرنیا در برکلی در ۱۵ نوامبر ۲۰۱۱ به علت عوارض ناشی از بیهوشی در طول عمل جراحی در ۷۶ سالگی درگذشت. او در اوکلند کالیفرنیا متولد شد. در جوانی روی یک ناو هواپیمابر به عنوان تکنسین رادار در نیروی دریایی ایالات متحده خدمت کرد و سپس با بورس نیروی دریایی در مؤسسه فناوری کالیفرنیا تحصیل کرد و دکترای خود را در ۱۹۶۴ از دانشگاه کالیفرنیا در لس آنجلس اخذ کرد و از سال ۱۹۶۸ تا مرتبه استادی در دانشگاه برکلی به تحقیق و تدریس اشتغال داشت. وی در چندین دانشگاه معتبر در سراسر جهان، از جمله UCLA، UCSD، پنسیلوانیا، نیوکاسل (بریتانیا)، آرهوس (دانمارک)، اسلو، استکهلم، کانبرا و کیوتو به عنوان محقق مدعو فعالیت کرد. هم چنین دو جایزه میلر را در برکلی به خاطر تحقیقاتش در جبر عملگرها دریافت کرد و ۷۹ مقاله و هشت کتاب در حوزه C^* -جبرها، جبر عملگرها، نگاشت‌های کاملاً مثبت، نظریه طیفی و آنالیز هارمونیک ناجابجایی به رشته تحریر درآورد. دو مقاله وی در Acta Math. جز ۳۰ مقاله برتر در آنالیز تابعی و نظریه عملگرها در جهان تلقی می‌شود. بیل عضو هیأت تحریریه چندین مجله معتبر از جمله:

Bull Amer. Math. Soc, Banach J. Math. Anal., Proc. Edinburgh Math. Soc., Duke Math. J., J. Operator Theory

بود. بیل الهام بخش بسیاری از محققان در تدریس، نگارش و سخنرانی بود و بر بسیاری از افراد تأثیر گذاشت. همیشه سخاوتمندانه وقت خود را در اختیار دیگران قرار می‌داد. متعهد به تربیت ریاضی دانان جوان بود و در این راستا راهنمایی ۲۹ دانشجوی دکتری را به عهده گرفت که اغلب آن‌ها اکنون جز ریاضی دانان برجسته قلمداد می‌شوند. بیل یک محقق خبره در زمینه کاری‌اش بود، حوزه‌ای از ریاضیات که زمینه فیزیک کوانتومی

ارجاعات را کسب کرده باشند معرفی می‌شوند و گاه تحت عنوان مقالات داغ شناخته می‌شوند. یکی از تبصره‌های آئین‌نامه جدید ارتقای هیأت علمی تصریح می‌کند در صورتی که مقاله‌ای به عنوان مقاله پراستناد و یا مقاله داغ شناخته شود امتیاز آن تا یک و نیم برابر قابل افزایش است. ترکیب منطقی به کار رفته در عبارت "مقالات پراستناد و مقالات داغ" که عیناً از آئین‌نامه مذکور نقل می‌شود باعث پیدایش یک ابهام و به تبع آن سوءتعبیر و در نهایت سوءاستفاده برخی شده است. در عبارت فوق به نظر می‌رسد که مفاهیم مقاله پراستناد و داغ با هم فرق دارند و در حالی که می‌دانیم چنین نیست و یا حداقل نویسندگان آئین‌نامه ارتقا چنین منظوری نداشته‌اند. به دلیل این ابهام، برخی استدلال می‌کنند که منظور از مقاله داغ، همان مقالات پردانلودی است که به صورت هفتگی یا ماهانه توسط مجلات اعلام می‌شود. می‌دانیم که اکثر مجلات دارای این سیستم هستند که می‌توانند مقالات را بر حسب تعداد دانلودهای هفتگی یا ماهانه مرتب کنند و چون دانلود و مشاهده یک مقاله می‌تواند بارها توسط نویسنده و یا نزدیکان وی انجام گیرد، بنابراین پردانلود بودن، ملاک ارزشی برای مقالات محسوب نمی‌شود.

در این جا بهتر است یک آزمایش جالب را که بنده شخصاً مرتکب آن شده‌ام برای انبساط خاطر دوستان نقل کنم. یک بار بنده توسط VPN به سایت مجله‌ای که مقاله‌ام در آن چاپ شده بود وارد شدم و مقاله‌ام را دانلود کردم. سپس VPN را قطع کرده و این عمل را به تعداد زیاد تکرار کردم. با توجه به این که هنگام اتصال به اینترنت با VPN، هر بار یک آدرس آی - پی جدید برای کاربر اختصاص می‌یابد، سیستم مجله هر بار دانلود مقاله بنده را در شمارش معتبر دانسته و در عرض چند دقیقه آن مقاله وارد لیست مقالات پردانلود شد! به وضوح راه‌های دیگری نیز برای پردانلودیزه کردن مقالات وجود دارد و این نشان می‌دهد آنچه در آئین‌نامه ارتقا مورد تصریح قرار گرفته، غیر از تعداد دانلودهای یک مقاله است. با وجود این بنده با چشم خود، دوستانی را دیده‌ام که اصرار داشته‌اند چون مقاله آن‌ها پردانلود است، پس داغ است و در نتیجه باید آئین‌نامه اجرا شود. برای این که مطمئن شوید واقعاً از این طریق سوءاستفاده‌های فراوانی اتفاق می‌افتد کافی است عبارت "مقاله داغ" را در گوگل جستجو کنید تا ببینید در سایت بسیاری از دانشگاه‌های کشور از دولتی گرفته تا آزاد، خبری مشابه این وجود دارد:

"انتخاب مقاله ... تن از استادان دانشگاه ... به عنوان مقاله داغ" امیدوارم دوستان اطلاع‌رسانی کنند تا همگان و به خصوص مسئولین امور پژوهشی دانشگاه‌ها توسط افراد سودجو و فرصت طلب فریب داده نشوند.

* دانشگاه تبریز

نام‌های رسیده

کمبود خیلی کم بود

روی عادت قدیم، همراه با حال و هوای نوروز بوی کنفرانس ریاضی به مشام می‌رسد. زیرا حتماً به خاطر داریم که کنفرانس‌های ریاضی در تعطیلات نوروز برگزار می‌شد و اولین آن در فروردین ماه یک‌هزار و سیصد و چهل نه در دانشگاه شیراز بود. به‌طور طبیعی حال و هوای کنفرانس، کنفرانس‌های قبلی را در ذهن تداعی می‌کند. نزدیکترین کنفرانسی که پشت سر گذاشته‌ایم چهل و دومین آن، در دانشگاه حضرت ولی‌عصر فسنجان بود. آری روزهای ۱۴ تا ۱۷ شهریور یک‌هزار و سیصد و نود جامعه ریاضی ایران میهمان بخش ریاضی دانشگاه ولی‌عصر بودند. همه اذعان دارند که در کنفرانس مذکور کمبود خیلی کم بود. باید به عزیزان حاشیه‌کویر خسته نباشید بگوییم و بگوییم که دلتان دریائی است، زحمت کشیده بودید، مانند زمین‌هایتان، خاکی، کم‌توقع، بی‌ادعا، پرکار و پرثمر.

جلسات کمیته علمی مرتب و به‌موقع برگزار گردید. داوری مقالات توسط بیش از پنجاه نفر از همکاران عزیز از دانشگاه‌های مختلف به‌خوبی انجام شد. چاپ و تهیه مقالات پذیرفته شده عالی و اطلاع‌رسانی خیلی خوب بود. ندیدیم کسی که در مورد اسکان مشکلی داشته باشد. همکاران می‌فرمودند که پس از مستقر شدن در محل اسکان، در صورتی که نیازی احساس می‌شد با اطلاع دادن به مسئولین محترم فوری آن نیاز برطرف می‌گردید. در مورد تغذیه دوستان می‌فرمودند ما شکم پرست نیستیم ولی همین که دو نوع غذا تهیه می‌کردند دلیل بر میهمان‌نوازی آن‌ها و عزیز داشتن میهمان‌ها بود که این خود سنتی حسنه و ابراهیمی است. مجمع عمومی انجمن ریاضی و سایر جلسات و میزگردها با مدیریت مسئولین کنفرانس و همکاری عزیزان از سایر دانشگاه‌ها به‌خوبی برگزار گردید. سرویس‌های ایاب و ذهاب و سایر خدماتی که می‌بایستی ارائه می‌شد همه و همه عالی بود، رد پای زحمات شبانه‌روزی همکاران در کمیته اجرایی ما را هدایت می‌کرد به نقطه‌ای که تشخیص می‌دادیم عزیزان وظائفشان را با عشق، صفا و صداقت انجام داده‌اند. در عمل نشان دادند که:

بشوی اوراق اگر هم‌درس مائی

که علم عشق در دفتر نباشد (حافظ)
البته کنفرانس چهل و دوم، اشکالاتی هم داشت و آن این‌که وظائف همکاران عزیز در دانشگاه تبریز که باید کنفرانس چهل و سوم را برگزار کنند سنگین‌تر کرد که کوشش کنند و کار را به‌نحوی بهتر انجام دهند تا مقبول افتد زیرا به‌قول معروف:

دلی که حور بهشتی ربود و یغما کرد

کی الطاف کند بر بستان یغمائی
نکته آخر این‌که اگر کنفرانس چهل و دوم به شکل دیگری برگزار می‌شد حقیر طوری دیگر می‌نوشتیم. مثلاً سالی در جایی در

تلفی می‌شود و می‌تواند به صورت‌بندی هایزنبرگ از مکانیک کوانتومی برگردد. او ریاضی‌دان پرکاری بود و تا اواخر عمر هم‌چنان به ریاضی ورزی ادامه داد. اکتشافات شگفت‌آور زیادی عرضه کرد. در دهه‌های ۸۰ و ۹۰ میلادی دو حوزه جدید در تحقیقات ریاضی، یعنی سیستم‌های ضربی و نیم‌گروه‌های یک پارامتری از خودریختی‌ها روی جبرهای فن نویمن را معرفی کرد که در آن با ایده‌های بسیار اصیل و نوآورانه ریاضیاتی به ظاهر مجرد را در محاسبات مؤثر و مهمی در فیزیک کوانتومی مربوط نمود. بیل عاشق موسیقی جاز و فیلم بود. ۲۶ سال با همسر دومش، لی‌ان کاسکوتاس به همراه دو پسرش جف و رابرت از ازدواج قبلی زندگی کرد. همه او را عزیزی از دست رفته می‌پندارند، ریاضی‌دانانی که با او کار کردند، از وی آموختند و الهام گرفتند. روحش شاد.

منبع:

پایگاه انجمن ریاضی آمریکا <http://www.ams.org>

ترجمه: محمد صال‌مصلحیان

دانشگاه فردوسی مشهد

★ ★ ★

اطلاعیه

شورای اجرایی انجمن ریاضی ایران تصویب کرده است که محل ثابتی برای دبیرخانه انجمن خریداری نماید. از کلیه اعضای انجمن ریاضی (داخلی - خارجی) درخواست می‌شود که کمک‌های مالی خود را (به‌صورت هدیه) به حساب پس‌انداز سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت ۸۱۶۱/۲۴۰۹۹ بانک مسکن شعبه میدان ولی‌عصر تهران کد ۲۱۷۱ واریز نمایند و رسید آن را به دبیرخانه انجمن ریاضی ایران ارسال نمایند و لازم به ذکر است با توجه به آمادگی تعدادی از خیرین جهت خرید مسکن برای انجمن، افزایش مبلغ فوق در حساب پس‌انداز اعلام شده، باعث تسریع این امر خواهد شد. در ضمن در هر شماره خبرنامه، از حامیان مالی انجمن، قدردانی خواهد شد.